

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळा

बी.ए. (दूरस्थ अध्ययन पद्धती)

प्रवेश माहितीपुस्तिका

शैक्षणिक सत्र - सप्टेंबर २०२२

डॉ. राजेंद्र बगाटे
सहाय्यक प्राध्यापक
मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळा

डॉ. वैभव जाधव
संचालक
मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळा

बी.ए. प्रवेश माहितीपुस्तिका

- प्रस्तावना
- प्रवेश पात्रता
- अभ्यासक्रम रचना
- उपलब्ध विषय
- अध्ययनाचे माध्यम
- प्रवेश शुल्क
- ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया
- अभ्यास केंद्रावरील प्रवेश प्रक्रिया
- प्रवेशासाठी आवश्यक कागदपत्रे
- पाठ्यक्रम
- स्वयं-अध्ययन साहित्य
- प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन / व्याख्यान
- परीक्षा पद्धती

प्रस्तावना:

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या 'मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळा' या विभागांतर्गत बॅचलर ऑफ आर्ट्स (बी.ए). या कला शाखेतील ३ वर्षांच्या पदवी अभ्यासक्रमास प्रवेश उपलब्ध आहेत. सदर प्रवेश हे दूरस्थ शिक्षण पद्धतीने दिले जातात (बहिःस्थ विद्यार्थी म्हणून कोणतेही नवीन प्रवेश दिले जात नाहीत). विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांचे परिपत्रकानुसार पारंपारिक पद्धतीतील पदवी आणि 'दूरस्थ शिक्षण' पद्धतीतील पदवी या समकक्ष (Equivalent) असतात.

दूरस्थ शिक्षण पद्धतीतील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक वर्ष पारंपारिक शिक्षण पद्धतीप्रमाणे (नियमित विद्यार्थी) नाही. विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांचेकडून प्राप्त सूचनांनुसार दूरस्थ शिक्षण पद्धतीतील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक वर्ष सप्टेंबर २०२२ मध्ये सुरु होईल.

सदर प्रवेश प्रक्रिया ही अंशतः ऑनलाईन पद्धतीने होणार आहे. सदर प्रवेशासाठी विद्यापीठामध्ये प्रत्यक्षात जाण्याची आवश्यकता नाही. मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेने दूरस्थ पद्धतीने शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांकरिता अनेक अभ्यासकेंद्रे उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहेत. त्यापैकी विद्यार्थ्यांच्या सोयीनुसार एक अभ्यासकेंद्र हे विद्यार्थ्यांना निवडायचे आहे आणि तेथे आपली प्रवेशप्रक्रिया पूर्ण करायची आहे.

सदर अभ्यासकेंद्रे पुणे, अहमदनगर, नाशिक आणि सिलवासा या जिल्ह्यातील सावित्रीबाई फुले विद्यापीठाशी संलग्नित काही निवडक महाविद्यालयांमध्ये आहेत. ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेवेळी अभ्यास केंद्र असलेल्या महाविद्यालयांची यादी विद्यार्थ्यांना उपलब्ध होईल. त्या यादीमधून विद्यार्थ्यांनी त्यांच्या सोयीने कोणतेही एक अभ्यास केंद्र (महाविद्यालय) प्रवेश घेण्यासाठी निवडायचे आहे.

प्रवेश पात्रता

बी.ए. या पदवी अभ्यासक्रमाच्या प्रथम वर्षास प्रवेश घेण्यासाठी पुढीलपैकी कोणतीही एक शैक्षणिक पात्रता असणे आवश्यक आहे:

१. इंग्रजी विषयासह उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र (१० + २) किंवा समकक्ष परीक्षा
२. माध्यमिक प्रमाणपत्र (इयत्ता १०वी) परीक्षेनंतर महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ यांचा ३ वर्षांचा पदविका अभ्यासक्रम किंवा समकक्ष
३. माध्यमिक प्रमाणपत्र (इयत्ता १०वी) नंतर महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ यांचा औशधनिर्माणशास्त्रातील ३ वर्षांचा पदविका अभ्यासक्रम किंवा समकक्ष
४. इंग्रजी विषयासह इयत्ता १०वी किंवा इयत्ता ११वीच्या वर्षांचे माध्यमिक प्रमाणपत्र आणि इंडियन एयरफोर्स एज्युकेशनल टेस्ट फॉर प्रमोशन टू द रँक ऑफ कॉर्पोरल
५. इंटरस्टेट बोर्ड ऑफ अँग्लो इंडियन एज्युकेशन, नवी दिल्ली यांचे शिक्षक प्रशिक्षण प्रमाणपत्र
६. मध्य प्रदेश, भोपाळ येथील मान्यताप्राप्त माध्यमिक शिक्षण मंडळ येथून इंटरमेजिएट वाणिज्य / कला परीक्षा ४ विषयासह उत्तीर्ण ज्यापैकी १ विषय जनरल इंग्रजी आवश्यक
७. महाराष्ट्र राज्य शिक्षण परिषद यांचा इंग्लिश विषयासह पदविका अभ्यासक्रम
८. उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र (व्यावसायिक) (H.S.C. Vocational)

‘दूरस्थ शिक्षण’ पद्धतीमध्ये प्रवेश घेण्यासाठी कोणतीही किमान / कमाल वयोमर्यादा नाही.

अभ्यासक्रम रचना

बी.ए. हा अभ्यासक्रम एकूण १३२ श्रेयांकांचा आहे.

सदर श्रेयांक पुढीलप्रमाणे विभागले आहेत:

वर्ष	Core Courses	Ability Enhancement Compulsory Course	Skill Enhancement Course	Discipline Specific Elective Course	Generic Elective Course	श्रेयांक
प्रथम*	अनिवार्य इंग्लिश (६) CC-1 (६) CC-2 (६) CC-3 (६) CC-4 (६) CC-5 (६)					३६
द्वितीय	अनिवार्य इंग्लिश (६) MIL (४) CC-1 (६) CC-2 (६)	पर्यावरण अभ्यास (४)	SEC-1 (६) SEC-2 (४)	DSE-1 (६) DSE-2 (६)		४८
तृतीय	अनिवार्य इंग्लिश (६) CC-1 (६) CC-2 (६)		SEC-3 (६) SEC-4 (४)	DSE-3 (८) DSE-4 (८)	G.E. (४)	४८
श्रेयांक	७६	४	२०	२८	४	१३२

सदर १३२ श्रेयांक विद्यार्थ्यांस किमान ३ वर्षांमध्ये तर कमाल ६ वर्षांमध्ये प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

*तसेच, बी.ए. प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना पुढीलपैकी कोणतेही दोन ०४+०४=०८ श्रेयांकांचे अतिरिक्त क्रेडीट कोर्स पूर्ण करणे अनिवार्य आहे.

१. Human Rights (०४ श्रेयांक)

किंवा

२. Democracy, Election & Governance (०४ श्रेयांक)

किंवा

३. Online/Offline Certificate courses/MOOC courses/Career Advancement Course (०४ श्रेयांक)
किंवा
४. Consumer Affairs (०४ श्रेयांक)
किंवा
५. Cyber Security (०४ श्रेयांक)
किंवा
६. Scientific Survey / Societal Survey / Field Visit / Industrial Visit / Socio-cultural,
Lingual Survey - as per course requirement. (०४ श्रेयांक)

अभ्यासक्रमासाठी उपलब्ध विषय:

प्रथम वर्षास एकूण ६ विषय निवडणे आवश्यक आहे.

1. 111: अनिवार्य इंग्रजी
2. पुढीलपैकी कोणतीही एक भाषा विषय आवश्यक आहे:
112 मराठी
113 हिंदी
114 संस्कृत
115 ऐच्छिक इंग्रजी
3. पुढीलपैकी कोणतेही चार विषय आवश्यक आहे, (परंतु, गणितशास्त्र विषय निवडल्यास त्याचे तीनही पेपर निवडणे अनिवार्य आहे)
116 शिक्षणशास्त्र
117 अर्थशास्त्र
118 राज्यशास्त्र
119 इतिहास
120 लोकप्रशासन
121 मानसशास्त्र
122A गणितशास्त्र १: Algebra and Analytical Geometry
122B गणितशास्त्र २: Calculus
122C गणितशास्त्र ३: Financial Mathematics
123 समाजशास्त्र
124 भूगोलशास्त्र

विषय निवडण्याबाबत विशेष सूचना:

१. प्रथम वर्षास निवडलेल्या विषयांमधूनच द्वितीय वर्षास सामान्य व विशेष स्तरावरील विषय निवडता येतील. (प्रथम वर्षास न निवडलेला विषय हा द्वितीय वर्षास सामान्य / विशेष स्तरावर निवडता येणार नाही.)
२. द्वितीय वर्षास सामान्य व विशेष स्तरावर निवडलेले विषय तृतीय वर्षामध्ये बदलता येणार नाहीत.
३. प्रथम वर्षास 115 वैकल्पिक इंग्रजी (Optional English) हा विषय निवडला असेल तरच द्वितीय वर्ष बी.ए. या वर्गामध्ये **इंग्रजी** विषय हा विशेष स्तरावर निवडता येईल.
४. द्वितीय वर्ष बी.ए. या वर्गामधील **SEC-1** या विषय गटामध्ये **इंग्रजी, संस्कृत, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र आणि गणितशास्त्र** हे विषय उपलब्ध आहेत. यापैकी प्रथम वर्षास निवडलेल्या विषयांमधून कोणताही १ विषय विद्यार्थ्यास निवडता येतो. विद्यार्थ्यांनी प्रथम वर्षास संस्कृत, मानसशास्त्र, समाजशास्त्र आणि गणितशास्त्र यापैकी कोणताही विषय निवडला नसेल तर त्यास **SEC-1** या विषय गटामध्ये **इंग्रजी** हाच विषय निवडणे आवश्यक असेल.
५. शिक्षणशास्त्र, भूगोलशास्त्र, गणितशास्त्र व मानसशास्त्र हे विषय फक्त सामान्य स्तरावरच निवडता येतील. मराठी, हिंदी, इंग्रजी, संस्कृत, इतिहास, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, लोकप्रशासन आणि समाजशास्त्र हे विषय सामान्य स्तरावर तसेच विशेष स्तरावरदेखील निवडता येतील.

द्वितीय वर्षास एकूण ९ विषय आहेत:

१. पर्यावरण अभ्यास (अनिवार्य)
२. अनिवार्य इंग्रजी
३. मराठी / हिंदी / उर्दू / इंग्लिश कम्युनिकेशन यापैकी कोणताही एक विषय
४. CC: मराठी / हिंदी / इतिहास / अर्थशास्त्र / राज्यशास्त्र / लोकप्रशासन / शिक्षणशास्त्र / भूगोलशास्त्र / गणितशास्त्र-१ / गणितशास्त्र-२ (यापैकी प्रथम वर्षास निवडलेल्या विषयांमधून कोणतेही २ विषय (तथापि, विशेष स्तरावर निवडलेला विषय या गटात असल्यास तो निवडणे अनिवार्य असेल)
५. SEC-1: इंग्रजी / संस्कृत / मानसशास्त्र / समाजशास्त्र / गणितशास्त्र (यापैकी प्रथम वर्षास निवडलेल्या विषयांमधून कोणताही १ विषय (तथापि, विशेष स्तरावर निवडलेला विषय या गटात असल्यास तो निवडणे अनिवार्य असेल)
६. DSE1: मराठी / हिंदी / इंग्रजी / संस्कृत / इतिहास / राज्यशास्त्र / लोकप्रशासन /
७. DSE2: } समाजशास्त्र यापैकी कोणत्याही विषयाचे ३ पेपर
८. SEC2: } (निवडलेला विषय हा विशेष स्तरावरील विषय असेल)

तृतीय वर्षास एकूण ८ विषय आहेत:

१. अनिवार्य इंग्रजी
२. CC2: द्वितीय वर्षास CC या विषय गटामध्ये निवडलेले दोन CC विषय
३. SEC3: द्वितीय वर्षास SEC-1 या विषय गटामध्ये निवडलेला एक विषय
४. DSE3
५. DSE4: } द्वितीय वर्षास विशेष स्तरावर निवडलेल्या विषयाचे ३ पेपर
६. SEC4: }
७. GE Generic Elective (Humanities) Course (अनिवार्य)

अध्ययनाचे माध्यम

ऑनलाईन प्रवेश घेतेवेळी विद्यार्थ्यांस मराठी किंवा इंग्लिश माध्यम निवडता येईल. तथापि, अभ्यास साहित्याचे आणि परीक्षेचे माध्यम पुढीलप्रमाणे असेल:

विषय	माध्यम
अनिवार्य इंग्रजी, ऐच्छिक इंग्रजी, गणित, उर्दू	इंग्रजी
मराठी, संस्कृत	मराठी
हिंदी	हिंदी
शिक्षणशास्त्र, इतिहास, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र, समाजशास्त्र, लोकप्रशासन, मानसशास्त्र, भूगोलशास्त्र, पर्यावरण अभ्यास, General Elective (Humanities) Course	इंग्रजी किंवा मराठी (विद्यार्थ्यांने जे निवडले आहे ते माध्यम)

प्रवेशशुल्क:

प्रवेश शुल्कामध्ये प्रवेश शुल्क, परीक्षा शुल्क, स्वयं-अध्ययन साहित्य शुल्क यांचादेखील समावेश असल्याने ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेवेळी प्रवेश शुल्क ऑनलाईन पद्धतीने भरल्यानंतर इतर कोणतेही शुल्क भरण्याची आवश्यकता नाही.

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया:

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियापूर्ण करणेसाठी प्रशाळेतर्फे www.sppuoa.digitaluniversity.ac हे संकेतस्थळ उपलब्ध करून देण्यात आले आहे. सदर संकेतस्थळावरील पुढील लिंक्सवर ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेबद्दल सविस्तर माहिती उपलब्ध करून देण्यात आली आहे.

<https://sppuoa.digitaluniversity.ac/esuvidha/instructionFinal/SavitribaiPhulePune.pdf>

<https://youtu.be/RAHj5oNbqIq>

प्रवेशासाठी कोणतीही प्रवेश परीक्षा अथवा गुणवत्ता यादी असणार नाही. “प्रथम येणाऱ्यास प्राधान्य” या तत्वावर उपलब्ध मर्यादित जागांसाठी प्रवेश दिले जातील.

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रियेदरम्यान अपलोड करण्यासाठी विद्यार्थ्यांचा पासपोर्ट आकाराचा फोटो आणि विद्यार्थ्यांची सही यांच्या स्कॅन केलेल्या प्रती आवश्यक आहेत.

अभ्यास केंद्रावरील प्रवेश प्रक्रिया:

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतर प्रवेश अर्जाची PDF फाईल तसेच प्रवेश शुल्क पावती डाऊनलोड करून त्याची प्रिंट काढून घ्यावी. सदर प्रवेश अर्ज आवश्यक त्या कागदपत्रांसह आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर तातडीने जमा करणे आवश्यक आहे. प्रवेशासाठीचा अंतिम दिनांकापर्यंत आवश्यक त्या कागदपत्रांसह प्रवेश अर्ज अभ्यास केंद्रावर जमा करणे आवश्यक आहे, अन्यथा विद्यार्थ्यांचा प्रवेश अर्ज रद्द होईल. विद्यार्थ्यांस अभ्यास केंद्रामध्ये जाणे शक्य नसल्यास तो प्रवेश अर्ज व कागदपत्रे जमा करणेसाठी आपला प्रतिनिधी पाठवू शकतो. परंतु, विद्यार्थ्यांच्या मूळ कागदपत्रांची तपासणी आवश्यक असल्यामुळे टपालाने अथवा कुरियरने पाठवलेले प्रवेश अर्ज स्वीकारले जाऊ शकत नाहीत.

विद्यापीठाद्वारे प्रवेश अर्जाची पडताळणी होऊन सर्व प्रवेशित विद्यार्थ्यांना त्यांच्या नोंदणीकृत मोबाईल क्रमांकावर PRN प्राप्त होतील. विद्यार्थ्यांनी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर प्राध्यापकांची मार्गदर्शनपर सत्रे सुरु होतील.

प्रवेशासाठी आवश्यक कागदपत्रे:

ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतर अभ्यास केंद्रावर प्रवेश अर्ज जमा करतेवेळी पुढील कागदपत्रे सादर करावीत:

- १) प्रवेश अर्ज (अभ्यास केंद्र प्रत)
- २) प्रवेश अर्ज (विद्यार्थी प्रत)
- ३) आधार कार्ड (मूळ प्रत व झेरॉक्स)
- ४) पात्र परीक्षेचे गुणपत्रक (मूळ प्रत व झेरॉक्स)
- ५) पुढीलपैकी एक कागदपत्र (जे लागू असेल ते)
 - i) शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला (मूळ प्रत) (Leaving Certificate)
 - ii) स्थानांतर प्रमाणपत्र(मूळ प्रत) (Transfer Certificate)
 - iii) स्थलांतर प्रमाणपत्र (मूळ प्रत) (Migration Certificate)

i) शाळा/ कनिष्ठ महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला (Leaving Certificate) पुढील विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक आहे:

मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेमध्ये प्रवेश घेण्यापूर्वी विद्यार्थी हा महाराष्ट्र राज्य माध्यामिक व उच्च माध्यमिक मंडळामधून 'नियमित (Regular) विद्यार्थी' म्हणून इयत्ता १२वीची परीक्षा उत्तीर्ण असल्यास 'शाळा / कनिष्ठ महाविद्यालय सोडल्याचा दाखला' (Leaving Certificate) (मूळ प्रत) आवश्यक असेल.

ii) स्थानांतर प्रमाणपत्र (Transfer Certificate) पुढील विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक आहे:

मुक्त व दूरस्थ अध्ययन प्रशाळेमध्ये प्रवेश घेण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांनी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठामध्ये किंवा संलग्नित महाविद्यालयामध्ये प्रवेश घेतला असल्यास त्या महाविद्यालयाने / विद्यापीठ विभागाने दिलेले 'स्थानांतर प्रमाणपत्र' (Transfer Certificate)(मूळ प्रत)आवश्यक असेल.

iii) स्थलांतर प्रमाणपत्र (Migration Certificate) पुढील विद्यार्थ्यांसाठी आवश्यक आहे:

१) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातून इयत्ता १२वीची परीक्षा बहिःस्थ / खाजगी विद्यार्थी म्हणून उत्तीर्ण असल्यास

२) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाव्यतिरिक्त इतर शिक्षण मंडळातून उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र / पदविका / व्यवसाय प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण असल्यास जसे की:

१. महाराष्ट्र राज्य तंत्र शिक्षण मंडळ
२. महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ
३. राष्ट्रीय व्यवसाय प्रशिक्षण परिषद
४. राष्ट्रीय मुक्त विद्यालयीन शिक्षण संस्था (N.I.O.S.)
५. केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ (C.B.S.E.)
६. कौन्सिल ऑफ इंडियन स्कूल सर्टिफिकेट एक्झामिनेशन (C.I.S.C.E.)
७. अन्य राज्यातील शिक्षण मंडळ
८. आंतरराष्ट्रीय शिक्षण मंडळ जसे की C.A.I.E., I.B. इ.

प्रवेशासाठी खंड प्रमाणपत्र (गॅप सर्टिफिकेट)ची आवश्यकता नाही.

महत्वाची सूचना:

- १) विद्यार्थ्यांस स्थलांतर प्रमाणपत्र (Migration Certificate) जमा करणे आवश्यक असल्यास अशा विद्यार्थ्यांनी स्थानांतर प्रमाणपत्र (TC) जमा करण्याची आवश्यकता नाही.
- २) अभ्यास केंद्रावर प्रवेश अर्ज जमा करतेवेळी विद्यार्थ्यांस स्थलांतर प्रमाणपत्र (Migration Certificate) मिळाले नसेल, तरीही विद्यार्थ्यांस प्रवेश अर्ज जमा करता येईल. अशा विद्यार्थ्यांनी स्थलांतर प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी केलेल्या अर्जाच्या पावतीची प्रत ही प्रवेश अर्जासोबत जोडावी. स्थलांतर प्रमाणपत्र मिळाल्यानंतर ते मुक्त अध्ययन प्रशाळेकडे जमा केल्याशिवाय अशा विद्यार्थ्यांचा प्रवेश निश्चित होणार नाही.

पाठ्यक्रम:

नियमित महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ मान्यताप्राप्त जो पाठ्यक्रम (syllabus) लागू आहे तोच पाठ्यक्रम दूरस्थ शिक्षण पद्धतीतील विद्यार्थ्यांना देखील लागू आहे. सदर पाठ्यक्रम (syllabus) प्रशाळेच्या unipune.ac.in/sol या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

सर्व अभ्यास केंद्रांवर समान पाठ्यक्रम असेल. अभ्यासकेंद्र हे स्वायत्त महाविद्यालयामध्ये असले तरीदेखील पाठ्यक्रम हा प्रशाळेचाच असेल (स्वायत्त महाविद्यालयाचा पाठ्यक्रम लागू असणार नाही). सर्व अभ्यासकेंद्रावर सर्व विषय उपलब्ध असल्याने विद्यार्थ्यांस कोणत्याही अभ्यासकेंद्रावर कोणताही विषय निवडता येईल.

स्वयं-अध्ययन साहित्य:

सर्व प्रवेशित विद्यार्थ्यांना विद्यापीठमान्य अभ्यासक्रमानुसार तयार केलेले 'स्वयं-अध्ययन साहित्य' (सर्व विषयांची पुस्तके) उपलब्ध करून देण्यात येतात. छापील पुस्तके विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अभ्यास केंद्रावर उपलब्ध करून देण्यात येतील.

प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन / व्याख्यान

'दूरस्थ शिक्षण' पद्धतीमध्ये 'पारंपारिक शिक्षण' पद्धतीप्रमाणे महाविद्यालयामध्ये नियमितपणे जाणे आवश्यक नाही. प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी प्रथमतः

उद्बोधनपर 'ओळख वर्ग' आयोजित केला जातो. तसेच, विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या पुस्तकांचा वापर करून स्वयं-अध्ययन कसे करावे याबाबत तज्ञ प्राध्यापकांचे मार्गदर्शन उपलब्ध करून दिले जाते. यासाठी प्रत्येक विषयासाठी मार्गदर्शनपर **संमंत्रण सत्रे** (academic counselling sessions) ही रविवारी / सुट्टीच्या दिवशी आयोजित केली जातात.

सदर सत्रांमध्ये संबंधित विषयाची तसेच त्या विषयाच्या अभ्यासक्रमाची ओळख करून दिली जाते. तसेच 'दूरस्थ शिक्षण' पद्धतीमध्ये 'स्वयं-अध्ययन' हे अत्यंत महत्वाचे असल्याने अभ्यास साहित्य (पुस्तके) वापरून 'स्वयं-अध्ययन' कसे करावे यासंबंधी मार्गदर्शन केले जाते. तसेच विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या संबंधित विषयाच्या अडचणी / शंका यांचे निरसन देखील सदर सत्रांमध्ये केले जाते. तरी सदर सत्रांमध्ये सक्रियपणे सहभागी होणे विद्यार्थ्यांच्या हिताचे आहे. सदर सत्रे ही ऑनलाईन / ऑफलाईन पद्धतीने आयोजित करण्यात येतात.

परीक्षा पद्धती

बी.ए. अभ्यासक्रमासाठी 'वार्षिक' परीक्षा पद्धती आहे. शैक्षणिक वर्षाच्या शेवटी ७० गुणांकरिता 'वार्षिक' परीक्षा घेतली जाते. तसेच, अभ्यास केंद्राद्वारे घेण्यात येणाऱ्या अंतर्गत परीक्षेसाठी ३० गुण राखीव असतात. प्रत्येक विषयामध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी 'अंतर्गत परीक्षा' आणि 'वार्षिक परीक्षा' या दोन्हीपरीक्षांमध्ये किमान ४० % गुण मिळवून स्वतंत्रपणे उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे. प्रत्येक विषयामध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी अंतर्गत परीक्षेमध्ये ३० पैकी किमान १२ आणि वार्षिक परीक्षेमध्ये ७० पैकी किमान २८ गुण मिळवणे आवश्यक आहे. वार्षिक परीक्षा ही मुक्त अध्ययन प्रशाळेच्या अभ्यासकेंद्रावर होईल.

प्रत्येक विषयामध्ये अंतर्गत आणि वार्षिक अशा दोन्ही परीक्षेत उत्तीर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांस त्या विषयाचे श्रेयांक प्राप्त होतील. प्रथम वर्षाच्या ६ विषयांना प्रत्येकी ६ श्रेयांक याप्रमाणे ३६ श्रेयांकापैकी किमान १८ श्रेयांक प्राप्त झाल्यानंतर विद्यार्थी द्वितीय वर्षाच्या प्रवेशास पात्र राहिल. तथापि, तृतीय वर्षास प्रवेश घेतेवेळी प्रथम वर्षातील सर्व ३६ श्रेयांक प्राप्त करणे आवश्यक असेल. प्रथम वर्षास प्रवेश घेतल्यापासून जास्तीत जास्त ६ वर्षांमध्ये अभ्यासक्रम पूर्ण करता येईल.

प्रवेशासंदर्भात काही शंका असल्यास आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधता येईल. अभ्यास केंद्राचा संपर्क तपशील प्रशाळेच्या unipune.ac.in/sol या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.